

www.e-rara.ch

**Verae alchemiae artisque metallica, citra aenigmata, doctrina certusque
modus, scriptis tum novis tum veteribus nunc primum & fideliter maiori ex
parte editis, comprehensus quorum elenchum a ...**

Grataroli, Guglielmo

Basileae, 1561

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-7133>

Liber Raymundi, ut puto, de intentione alchimistarum, et topum continens: ex gallico in latinum
versus, relictis aliquot verbis gallicis, extuto, ut erant.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

saluando proprietatem suarum figurarum, licet vnum idioma sit magis clarum & magis proprium quam aliud, in quantum actor fuerit melior expositor respectu proprietatum quarum natura demonstrat effectus omni bono naturali intelligenti cum magna realitate: Nec credere debes quod facti & boni philosophi in sua philosophia tibi occultauerint sensum eorum, quia non esset factum vera philosophia: quum sua proprietas & requesta cum clara intentione velit reuelationem propriam, & claritatem radiosam cause occultae, & manifestaionem puram sine occultatione: cuius intrinsecum in perfecta locutione reducunt ad purum intellectum factum & immisum a Deo coelesti, in quo examinatur & depuratur virtus contrarij, sicut facit aurum in sua propria fornace.

Finis Practicae Alchimiae Raymundi.

LIBER RAYMVNDI, VT PVTO, DE INTENTIONE
ALCHIMISTARVM, ET TOTVM CONTINENS: EX
Gallico in Latinum versus, relictis aliquot verbis Gallicis, ex tuto, vt erant.

POSTEAQVAM per valde longum tempus nostram vitam exercuimus querendo & in quirendo per orbem vt cognoscerem & scirem veritatem istius scientiae, habendo multa quaesita & collationes cum multis doctis, querendo scientiam per regiones, oppida, & ciuitates: associauimus inuicem & vniti sumus tres socij ex magno & fido amore & sinceritate: ex quibus vnus erat Theologiae doctor, alius eques & doctor in legibus, alius erat mercator & ciuis clarus & sufficiens. Ex qua congregatione nos reportauimus ex firma & fida legalitate vnus cum alio omnes intentiones nostrorum desideriorum in querendo mundum. Et benedicta altissima & aeterna Trinitas quae donat suas gratias quibuscumque illi complacitum est: & quae nouit cogitationes hominum, illuminauit nostras intentiones & clarificauit nostras intelligentias, ita quod sciuerimus & cognouerimus veritatem fallaciarum, & comorauimus simul ex ma. sinceritate in vna ciuitate omnes, & operati sumus simul eadem concordia, vno ordine, & vno voto, & vna dispositione veritatis exercendo & abbreuiando dictas collationes & operas nostrorum quaesitorum, & repertorum in diuersis regionibus. Et ex illis pro meliori nostri facti declaratione exposuimus aliqua quae manifeste videbantur nobis locum habere & veritatem. Nam de rebus frustratorijs & non validis nos nihil loqui volumus: quandoquidem admodum pauci philosophantium & querentium a nobis visorum in orbe, agnoscant veritatem: & nihilominus existunt aliqui admodum sufficientes, sed pauci sunt cogniti. Ideo nos hunc paruum librum per 8, capita exponemus: ex quibus primum erit de intentionibus operantium a nobis per mundum visorum: secundum erit qualis intentio querentium esse debeat: Tertium erit, in quibus, & ex quibus rebus operari debeat in ista scientia. Et quatuor sequentia capita erunt de quatuor principalibus regiminibus totius nostri operis. Vnde de primum est de dissolutione, putrefactione & mortificatione: Secundum de separatione, distillatione & sublimatione: Tertium est reducere & circulare: Quartum est fixare & proijcere: Octauum erit de alijs quibus abbreviationibus totius nostrae artis,

CAPVT PRIMVM EST DE INTENTIONE OPERAN-

TIVM, QVOS VIDIMVS
per mundum.

ODESTE filii intentiones operantiū in mundo sunt diuer-
sæ & extraneæ. aliqui enim operantur cum sale, cum alumine,
cum sulfure, aut cum arsenico. alij calcinant corpora, & solvunt
ac congelant: alij faciunt amalgama & illud fixare volunt: Alij
congelare volunt & fixare mercurium festinanter extra cursū
naturæ: Alij volunt fixare & colorare Lunam sub speciebus &
materiis extraneis. Et omnes hi qui in hoc ponunt ipsorum te-
pus, decipiuntur, & abutuntur seipsis & alijs: quoniam omnes hæ operationes
non sunt ex nature intentione: Et eorum species sunt crassæ & cædæ, nec possunt
simul vniri aut perfecte misceri, atque ita eorum operationes sunt nullius effe-
ctus. Sed nos reperimus alios qui ratione naturali sequebantur cursum in suis
operibus, ideo illis fides adhibui debuit. Et præcipue vnum vidimus, qui ex
solo mercurio voluit operari per tenuem ignem, & vas, & graduationem di-
gestionum: Et hoc approbat Arist. & omnes alij philosophi dicentes: Mercuri-
um in se continere suum proprium sulfur, à quo congelatur partim in aurum
& partim in argentum: & non solum in aurum & in argentum, sed in perfectā
& veram medicinam. Alios vidimus qui cum mercurio voluerunt solvere au-
rum aut lunam in ambobus vt facerent eorū matrimonium, quæ res est inutilis
nisi eorum copora sint ex subtiliatione facta spiritualia sicut est mercurius, &
post coniungere & tenere ad ignem graduatum, vt superius est dictum. Et hæc
non seruiunt tantum solum quam ad celerandum eorum operas, aut ad habē-
dum fortiorem & firmiorem colorem, sed hæc omnia opera talia sunt longa
in eorum labore. Item nos vidimus alios qui ex vno solo mercurio bene su-
blimato & mundificato faciebant ipsorum operationes separando quintam es-
sentiam, & creando 4. elementa, & postea per subtilem circulationem & fixa-
tionem faciebant eorum operationes per stabilem digestionem: & hæc fuere
opera mirabilia & nobilis pretij. Alios insuper vidimus qui mercurium subli-
mabant & fixabant per calcem ouorum & per salem armoniacum, postea sol-
uebant & trahebant elementa, & postea per subtilem viam congelabant & fi-
xabant, & fuit Elixir pretiosum. Et omnes has vias tenebant aliqui subtiliter
laborantes à nobis cogniti aut visi eundo per mundum. Sed alios postea vidi-
mus, qui aquā mercurij faciebant, & in ea dissolvebāt corpora & putrefaciebāt
& postea per alembicum distillabant, & ex ea materia faciebant & creabant
eorum sulfur, de quo & per quod creabant & faciebant eorum medicinam aut
Elixir, & complebant id quod volebant. Etiam vidimus qui corpora solvebāt
per aquas dicti mercurij, & pariter solvebant tantundem dicti mercurij & cō-
iugebant, & post putrefaciebant, & ex his separabant elementa, postea recti-
ficabant & reducebant aquam super terram paulatim & quando congelata e-
rant, sublimarunt: & de sulfure quod inde habebant, faciebant medicinam cū
mercurio & Luna solutis in dicta aqua mercuriali. Et si volebant vt ad rubeū
est idem opus, quia tantum oportet ponere solem pro luna, aut facere quodlibet
cōpositum per se. Postea cum elementa sunt separata & præparata debent
coniungere duas terras simul, & super eas reducere aquam albam & creare suū
sulfur album, postea rubificare dictum sulfur cum aqua rubea & postea facere
Elixir, id est album & rubeum quodlibet per se post separationem sulfuris albi
facti ex sulfure rubeo.

Item

Item nonnulli alij dissoluerunt corpora seorsim, scilicet Solem & Lunam & pariter soluerunt eorum rectum pondus salis petrae preparati pro Luna: & sal armoniacum aut sal commune bene preparatum pro Sole: & coniunxerunt simul quodlibet ad partem suam: postea putrefecerunt & fecerunt & cōpleuerunt eorum operationem omnem, ita ut superius diximus. Et omnes hae scriptae operationes sunt notoriae & nobilis effectus: & eas satis cognouimus. Sed nihilominus non sunt adhuc de nostra intentione: non idcirco quod nos dicere velimus eas non esse nobiles & sufficientes: sed pro labore ac tempore nos quaerimus & petimus terminum magis abbreviatum nostrae intentionis. Et iste sunt intentiones operantium quas per mundum & regiones vidimus, scilicet facere operationem notoriam cum qua possent purgare & sanare corpora infirma tam creaturarū rationalium quam corporum metallicorum, & dare ac restituere defectum naturae, aut corruptionem in perfectam sanitatem & claritatem luminosam omnis perfectionis.

Qualis debeat esse intentio querentium in hac scientia.

CAP. II.

Palam omnibus esse debet in genere, qui hac scientia uti volunt & eam scire, quod haud nitantur vel intendunt solum velle facere frustum metalli sed velint tantum ac tam alte transcendere naturam, ut ipsi possint semelfacere rem vnam aut decies aut centies aut millies plusquam perfectam. Quoties perfectior erit aut in triplo aut in quaduplo aut centuplo illa producet e seipsa, & hoc modo superabit naturam: quoniam natura non potest in suo naturali cursu facere res nisi indiuiduas & in singula frusta aut partes perfectas aut imperfectas aut neutras, ita ut quotidie videri potest in auro quod est perfectum, & amplius non est. Et postea in alijs corporibus metallorum quae sunt neutra, & post in omnibus alijs rebus, ut sal alumina, aëremes (gramenta) vitriolum, sulfur, arsenicum, sal armoniacum, mercurius, qui duo in se continent, nempe neutralitatem & imperfectionem, quae alias dicuntur res naturales, non naturales, & contra naturam. Quoniam igitur notum est, quod nisi hae res ad perfectissimam & magnam simplicitatem & subtilitatem reducantur, in his non potest paulatim augeri nec indui tam altus gradus & exaltatio supra naturam: ideo consulimus omnibus qui hac scientia frui volunt, ut bene animaduertant, in quo ponant suam intentionem, ne tempore abutantur & vita propria in rebus crassis & extraneis aut sophisticis, quia istud nil aliud foret quam tempus amittere & abuti. Sed firmant suas intentiones & cogitationes in rebus firmis & stabilibus, sequendo naturam per amabilem viam ut ea ijs donare velit de suis gratijs, & se superari patiatur per ordinem & viam, id est, ascendere ad Caelum, & se gubernari permittere per amicabilem concordiam, id est, pacifice reuerti de Caelo, & concordare firmam rem ac stabilem.

De quibus & in quibus rebus operandum sit in hac scientia.

CAP. III.

Charissime & perfecte amice notum est apud omnes Philosophos, quod lapis philosophicus est in omnibus rebus in quibus nutritur. Et iam probatum est per omnes sectas generationum, quod omnia generant similia sibiipsis: nam ex equo equus, & ex homine generatur homo: quale igitur semen seminaueris, tale semen colliges: quoniam auri semen deaurat, & argenti semen argentat. Et nihilominus iudicium est omnium Philosophorum, quod aurum & argentum Philosophorum, & illorummet mercurius, non sunt

ex vulgaribus: quoniam vulgaria sunt mortua, & illa Philosophorum sunt viua, id est operantur ut viua. Sed iam probatum est quod viua descenderunt à mortuis, quia in omnibus rebus quæ quatuor elementa continent potest reperiri aurum & argentum, & argentum viuum potentia, & non actu siue visibiliter quousque ob ingenium & operationem operis artis & regiminis humanarum manuū & cum digestionem sit res ostensa, quæ fuit amplè occultata & sepulta: sed propinquius & proximius est in vna re quàm in alia. Chare fili, argentū viuū creatum est ex purissima & leui terra subtili alba aerea, & aliquādo sulfurea, & ex rore cæli purissimo & incorruptili tali modo vnitum & digestum, quod vnum ab alio separari non potest, & naturaliter ita vnita quod ad talem finem propter quem factum est vnum, etiam aliud sit factū. Et est prima materia mineralium, quæ dicta est à Philosophis aqua viua & sicca: ex qua quando incauernis est & pullulat à terra coniuncta & digesta per calorem sulfureum purissimum & clarum, album aut rubeum & incombustibilem ex termino digestionis fit ignem sufferens, & ex millibus ouorum generatur aurum vel argentum, aliaue res prout coniungitur vni vel alij rei. Quoniam sepius est sublimata, & sepius resoluta & congelata in tantum ut acquisierit virtutem sulfuream in se. Nam iam est probatum & dictum quod habeat & contineat in se suum propriū sulfur, ppter quod in aurū vel argentum conuersū est. Vnde iam probatum & iudicatū est, quod ex omnibus mundi rebus, vnde poteris & scieris quatuor elementa extrahere, nempe talem terram subtilem albam purissimam & claram & aquam albam claram limpidam & leuem, & oleum album aut rubeum, & ignem clarum lucidum & rubeum: & ea optimè rectificare & subtiliare, & postea coniungere simile cum suo simili, id est terram & aquā simul & facere unitatem aeream, ut facit natura, & postea coniungere aerem cum igne, seu sulfur quod ex his creaueris duobus primis elementis cum oleo, & totum simul coniungere. Et quod volueris rubificare, rubifica cum igne. Et si scis coniungere proportionaliter & non diuise, ita ut in illis non sit diuissio vel repugnātia, nihil erit in hoc mūdo quod non possis & scias benefacere. Scias ergo quod ex omnibus rebus à quibus seperare potueris terram, aquam, aerem, & ignem, poteris securè dicere quod in illis aut ex illis rebus potest creari lapis Philosophorum aut sit ex diuisione elementari aut per conuersionem elementarem: sed bene credimus quod citius & securius possis extrahere & debeas extrahere ab auro & ab argento & ab argento viuo vulgari, quàm ut possit formari aut fieri artificialiter: quanuis artificium subtiliter & debite intellectum & in opus positum sit incomprehensibilis precij. Quoniam natura depurata & simplex reddita, & debite administrata, facit in momento temporis opera mirabilia. Et ideo ne desperes de rebus quæ arte & ingenio humano assimilantur naturæ operibus sed perseuera & inquire subtilitates earum: & nil erit quod non possis & scias facere. Ergo apparet quod & in salibus & in aluminibus, in vi triolo, in sulfure in arsenico, in airemens, in marchasita, in tutia, in plumbo, in stanno, in ferro, in aere, in argento viuo, in aqua & in liquoribus, & in omnibus hisce rebus vniuersaliter & diuissim potentia & non actu, quoad per hominis artificium sint reducta & conuersa in aurum & argentū plusquam perfectum, aut ad duplum, aut triplum, aut sextuplum, aut centuplū. Et propter hoc dico & probo quod proprie non sit nisi in auro & argento & argento viuo: Et ex eorum morte generantur & procreantur ea quæ nos querimus & petimus in nostra arte.

De primo regimine nostri operis id est dissolutione.

CAP. IIII.

Carissime & perfecte amice debes honorare super omnes alias res re quæ aperit portam solutionis. Quia solutio est clavis principalis omnium nostrarum operationum. Et quia iam probatum est quod omnia genita sunt similia, Ergo ex germine corporis liquidi generatur corpus liquidum. Vtere ergo istis nobilibus materijs in quibus iacent perfecta & radiantia quæ omnia alia illuminant: quia sine istis non potes habere opus perfectum. Et fac ut illa nutrantur lacte arboris eorum principalis & primordialis naturæ: quoniam naturam non consentit (sesioit) nisi cum sua natura: & fac ut deducantur ad simplicitatem: quoniam res vlla quæcunque illa sit non est præparata, nisi reducta sit ad suam primam naturam & materiam, id est ad aquam, & nisi ex toto & per totum dempta sit & extra proiecta de sua prima specie, id est ut distilletur per alembicum, & ex toto eiecta & posita extra suam primam formam, id est ut ex sua indiuiduitate sit ex toto corrupta & extra posita & de nouo genita: quoniam nunquam aliter verum aurum nec verum argentum fiet, nisi in omnibus formis & speciebus sint depurata intus & foris & in eorum recta propagine & linea conseruata & custodita sint, quoniam si ponantur in eorum dissolutione & corruptione extra rectam lineam primæ ipsorum generationis, opus erit tunc ex toto vituperatum & damnatum. Dissoluite ergo has duas naturas aut materias aut luminaria, & reducite in primam formam & naturam aut speciem, in quibus erant antequam fierent corpora, id est in aquam mineralem: quæ proprie est aqua mercurij, & mercurius Philosophorum: Quoniam crassities & terrestreitas materiæ corporum non tingit, sed tenuis & subtilis anima & substantia quæ est in eis, illa tingit & colorat: Et ideo dicit Arist. quod in corporibus inueniuntur animæ de quibus in Alchimia fit mentio, & sunt corpora mansiones animarum. Et ideo descendentes ad hanc præsentem praxim, diuidemus duas in partes caput istud, id est in præparationem & corruptionem corporum perfectorum, & in præparationem corporum imperfectorum, & primò perfectorum.

Nos ergo capiemus libras tres vitrioli fini de Hispania aut Romani, & libras duas salis petra: quoniam bene scis, quod vitriolum est formatum & creatum per naturam ex propria specie & natura mercurij, id est ex quatuor elementis mineralibus, ita ut est mercurius: & omnino ita est de sale petra, & non solum de sale petra sed etiam de omnibus alijs generibus salium. Et propterea spiritus ab his separatus & extractus & in corporibus metallorum colligatus & coniunctus dicitur proprie mercurius. Et ideo separemus ab illis spiritum, qui est valde tumidus, qui est de natura calis & ignis, & spiritus quintæ essentia: qui omnia corpora dissoluit & corrumpit, & facit volare & ascendere in aerem in materiam & substantiam fumi & aquæ ob suam magnam vim & naturam quam tenet à celo vnde creatus & genitus est in natura & specie minerali, & ex forti dracone calido & toleranter (souffreux) compressus (emprait) & alluminatus per quem omne corpus metallicum, & spiritus corrumpuntur & dissoluantur, & digeruntur & subtiliantur.

Sint ergo primitus bene præparata & munda, & quodlibet per se bene pulverizatum, postea misce simul & pone in cucurbita, & desuper pone alembicum, & bene luta & sigilla luto sapientie facto ex argilla & pilo, vel farina & albumine oui. Et vas sit ex duabus partibus vacuum, & tertia plenum: Postea situetur in furnello in cineribus circum circa ad spissitudinem duorum digitorum, & facias

distillare aquā cum igne ad eam conueniēti ad computationem, s. vel 9. aut x. horarū vsque ad 14. cum phiala vel receptorio ad nāsum distillatorij. Et quū dicta cappa vel alembicus incipit distillare (a gannir) aut quod dictę guttę aquę impressionem faciunt & bulliunt fortiter super lamina veneris, tunc appone aliam phialam & recipe totam aquam continuo cursu & in mensura vt guttę aclarient (rarefiant) ab eorum numero, aut accelerent, auge aut minue ignem donec tota aqua & fumus transierint & distillauerint in dictam aquam, eam educendo cum bene forti igne. Et bene caue ne amittās ex mala firmatione aut sigillatione tuos fumos & spiritus dicti vasis: quoniam est tota vis tuę aquę & virtus tui lapidis & tu i operis, fac ex hac aqua tantum vt satis habeas.

De dissolutione tuę Lunę & Solis.

Care fili, quemadmodum ex resplendenti natura & proprietate naturę luminaris & claritatis Solis & Lunę, cęli sunt omnes orbes & circuli cęlestes & elementales cęli & terrę illuminati & confortati in valore & augmento: ita prorsus ex natura, anima & claritate, quę iacet & reconditur in corporibus Solis & Lunę, quę tam magna est & inestimabilis cum dissoluta est, extensa & subtiliata, vt homo nequeat æstimare: sunt enim ab his corpora imperfecta omnia & spiritus illuminata & perfecta ab eorum corruptione & reducta in perfectam luminositatem & claritatem, & ita in bonitatem perfectam: & non solum omnia illa corpora, sed etiam corpora humana reducuntur ab eorum infirmitatibus & ægitudinibus ad perfectam sanitatem.

Capias ergo quod tibi placuerit ex his duobus luminarijs, & quod finum sit ex cimenti aut copellę examine, & pone in phiala longi colli, & fundi rotundi super cineribus tepidis, & pro qualibet vnciā dicti corporis cape vncias 6 dictę aquę in phiala bene clausa cum cera quoad totum vertatur in aquam clarā viridem aut auream. Et amborū est idem labor: præterquā quod pro qualibet vnciā Lunę pones simul vnciam salis petrę optimę & purissime purificati & desiccati. Aut dissolue quodlibet per se, postea coniunge cum erunt frigida. Et pariter pones ad Solem vnciam salis armoniaci optimę sublimati & præparati cōtra vnciam dicti Solis: quoniam quum sit fortioris compositionis, indiget etiam fortioris & asperioris corruptionis. Et quādo totum erit in aquam conuersum, tenebis per horas vigintiquatuor in dulci igne seu calore temperato, postea pone in alembico vitreo in balneo Marię ad distillandū donec sint congelata vas & phiala bene clausa & lutata, pone phlegma per se ad partē: Et fortiorē quę post phlegma veniet cōserua, quoniam potes (dictū phlegma) fortius facere superponendo vitriolo nouo exiccato a sua simplici humiditate ad ignem in patella plumbea, & facere vestram compositionem vt superius dictū est, & hanc aquam ponere simul quando fuerint bene pulverizata & posita in dicto vase, in quo conseruabis talem qualis erit vsque ad necessitatem vel exigentiam. Et ita facies de omnibus alijs. Et ita congela quodlibet per se, & deinde dissolue & super proiice de aqua noua vt supra, & resolue & cōgela, & de nouo solue & cōgelaper aquā nouā: Et ita fac toties donec creuerint in pondere suo ex spiritibus dictę aquę quantum ponderant, id est, quod si dictus Sol vel Luna ponderat duas vncias, vt alias duas crescant ex dictis spiritibus: & maneant in loco calido post dictam distillationem dicti balnei liquefacta & fusa vt oleū. Et tunc ponantur quodlibet in phiala colli longi & fundi rotundi, aut in cucurbita conuenienti & tecta, & teneas in dicto balneo dictam Lunā per nouem aut decem dies: Solem autem per viginti vnū aut donec nigra deueniant

rint intus & extra vt materia corruptissima, quæ dicitur oleum gloriæ, & materia nigra, & tenebrosa, vt gümma fusa: tunc ponatur ad dissoluendū in aliquo loco frigido super laminis vitreis. collige mundè & purè & bene depurata: & si faeces habuerint, nihil valent. Et ita erit tua materia dissoluta & liquefacta.

Solutio tui Mercurij.

T Ali modo & prorsus eodem vt fecisti de Luna, facies etiam de mercurio qui erit purissimus & optimæ minere tam ad album quàm ad rubeum. ita pariter custodies aquam bene sigillatam quousque distillabitur per alembicum, & erit dictus mercurius conueniens pro omnibus sulfuribus tam ex corporibus perfectis quàm imperfectis, id est ad coniungendū ad creationem omnium sulfurum nostræ Lunæ. Sed statim postea faciemus aquam mercurij quæ seruiet ad creandum Elixir.

Secunda pars huius regiminis quæ est de corporibus imperfectis.

C Are, & perfecte amice, ita & tali modo vt docuimus supra de corporibus Lunæ facies de corpore veneris & martis: quoniam operari possunt & fundi eodē modo, præterquam quòd forsan erit aliquod vitium in eorum solutione, & præcipue in marte. Et ideo consulo tibi ne facias aquas tam fortes, quia si opponis lib. 2. vitrioli solū libram vnā salis petreæ & ita habebis aquam sulfuris & mercurij.

De duobus corporibus mollibus.

C Are fili, duo corpora mollia fundi non possunt aut in opus poni vt dura & ideo oportet vt prius calcines tali modo vt factū est de medicina plumbi, excepto quòd stannum calcinatur igne fortiori quàm plumbum: & debes mouere (ducere) inter calcinandum vt factum est in minera plumbi cum spatula vel cocleari ferreo donec amplius non faciat oculos aut scintillas ignis. Et postea solve in bona qualitate aceti distillati, postea depura per filtrum, & congela per alembicum in balneo Mariæ. Ea cum fuerint congelata in modū gummi, capias, & ad quoduis eorum adde suū rectū pondus dictæ gümme mercurij antequam illa soluantur, & bene simul incorporea & teneas in lento calore per quatuor aut quinquies dies: & postea pone ad fundendum super lamina vitri donec totum soluatur. Et si faeces super sint aut remaneant, adiunge de mercurio vt antea, & iuxta suū pondus: postea pone ad fundendū vt antea, & sic toties facias donec totum soluatur in aquam. Ita habebis aquam allegorice ex viridi, quæ est aqua mercurij & sulfuris, quam ad partem custodi.

Secundum regimen quod est de separatione aut diuisione & sublimatione.

R Egimen secundum huius mysterij, est diuisio aut separatio aut sublimatio, quod est vnum tantū regimen. Nam sublimatio est nomē generale, quod capitur pro omnibus operibus huius artis. Et hoc est quod dicit Hermes quòd oportet te magno ingenio separare crassum à simplici, & subtile à spisso: & facere ex crasso exile vel gracile & simplex, & de sicco humidum, & ex graui leue, ex duro molli: & hoc est, vt facias ascendere per alembicum: & hoc totum fit vno solo ordine & via vt tibi aperiam nunc, per dissolutionem aut resolu-

lutionem, congelationem & distillationem hac via.

Cape alterutrum ex duobus corporibus aut spiritibus, quod tibi magis placeat, quoniam idem est quo ad operationem, & pone quum solutū fuerit in suo alembico siue in cucurbita conuenienti, cum alembico desuper bene & conuenienter clauso, sigillato, & lutato: & cucurbita sit brevis & larga, & imple minus quam medietatē, & non plus: & postea colloca & accomoda super furnel lo in cineribus parū plus quam materia contenta: & ignem adhibe & distilla totā illā dissolutionem ad ignē .x. aut ab 8. vsque ad 12. punta quoad non amplius distillet. phiala sit ad rostrum alembici bene sigillata. Et ne facias dictę materie nimium ignem & fortem, sed dulcē, ratione, & debita mensura: & cum frigidum fuerit, capiatur dicta materia relicta in dicta cucurbita, & pulueriza, & pone in loco humido frigido ad resoluendum sicut prima vice fecisti, postea ad distillandum, vt supra dictū est. Et ita toties dissolue & distilla vt omnes dictę materię transeant & distillentur per alembicum. Et omnes distillationes pone simul in vase vitreo conuenienti bene clauso cum cera, & fæces nigras in vase relictas quę nullius sunt valoris abijce, nihilominus si aliquid ex corpore insolubile manet, reiteretur solutio vt per primam aquam in principio dictum est donec totum corpus aut spiritus distillata sint, & per alembicum transierint ex virtute & vi spiritus qui moratur in nostra aqua, quę dicta est aqua vitę, vel vitæ. Et scias quod quando tuum corpus aut spiritus prorsus per alembicum transierit, tunc habebis aquam præcisam, quam sapienter custodi. Nam si eius valorē scires, custodires perinde vt tuum oculum: Quoniam tunc compleuisti verbum Hermetis, quia fecisti ascendere a terra ad cælum, & deduxisti crassitiem corporis ad simplicitatem & ad naturam spiritus: nam aliter non esset præparata nec sublimata, nec intus mundificata & foris. Et tunc etiam bis aut ter distilla per alembicum, & debite sit præparata. Nam quo plus subtiliabis aut mundificabis, tanto plus valebit. Et ita sunt omnia corpora & spiritus ad æqualitatem deducta, & præparata vt simul ponantur, & fiat matrimonium aut coniunctio, quia aliter nullo modo fieri potest, nisi corpora & spiritus quę coniungere vis sint reducta ad vnicam essentiam, & vnam naturam: tunc enim miscentur & coniunguntur vt aqua cum aqua fit: Et ideo stulti decipiuntur, qui putant posse coniungere spiritus cum corporibus in eorum crassitie & diuersitate naturę & decepti sunt: quoniam hoc nec ficum valet: quoniam fieri non potest, donec deducantur in vnam æqualitatem formę. Vide si non fit per nostrum supremum sulfur aut per simile factum per hanc artem, quod omnes virtutes minerales habent colligantiam in concauitate suarum spherarū, & de quo nos dabimus doctrinam & modum faciendi hinc prope in nostro tertio regimine Reductionis, quod sequitur.

Tertium Regimen Reductionis.

Optime fili, Reductio tantum significat, quantum reducere aut reponere vnam rem transportatam aut dissepata a suo proprio loco, aut corruptā de suo proprio esse & natura, vt sit reducta & reddita suę proprię formę & nature, aut in melius. Nutrias ergo lapidem de bono in melius: quoniam si nutrias in simili nihil acquirit. Si nutrias in peiori, patietur dānum. Si nutrias in meliori, accipiet acquisitionem. Si nutris in suo indiuiduali, nutris in suo simili. Si nutris in alijs commistis, nutris in peius. Vt vitentur hæc omnia dubia faciamus nostra corpora aut spiritus sublimare & ascendere, & eleuare extra suam terram aut indiuiduum, id est ex frustis & partibus suis terrestribus, & conuertamus in naturam cælestem: Et postea per hoc notabile regimen reductionis

nis nos in eorum essentias recipiemus nouum indiuiduum, id est noua corpora depurata intus & foris per nostram secretam circulationē, quam hoc modo faciemus.

Fili honeste, ego te admoneo quod potes facere vnam aut plures diuersas cōpositiones corporū aut spiritūū per se solos, aut ex corporibus & spiritibus simul. Capias ergo quod tibi placuerit, ita vt superius nos pręparauimus, & ponatur in vase circulationis bene clauso & sigillato, vt nil possit intrare vel exire, neque aer possit corrūpere; & sint duę partes vasis vacuę & tertia plena: & situetur & aptetur super furnello ad hoc conuenienti in cineribus parū plus quā materia contineat; & reguletur cum igne vnico die ac nocte, & æquali vsque ad quadraginta dies, aliquando vsque ad octoginta, aliquando vsque ad centū, aliquando breuiori tempore. Et scire debes quod citius res aliqua cōuertitur in illud quod antea fuit, quā in id quod nunc antea fuit. ergo citius aqua corporū circulabitur & inspissabitur quā aqua spiritūū: & postea illa corporum & spiritūū, quā illa spirituum. Cum igitur videris illas virtute nostrę circulationis esse cōuersas vt gummi, aut vt spissitudo mellis, aut olei, bene spissas seu densas & concoctas, bene citrinatas, scias illas esse sufficiēter circulas. Et propterea notare debes, quod circulatio corporū per illas fieri potest à quadraginta in quinquaginta aut sexaginta dies: & illa corporum & spirituum ex sexaginta ad septuaginta vel vsque ad octoginta: & illa spirituum ab octoginta ad nonaginta, vel vsque ad centum: quoniam isti sunt iusti termini circulationum: Tamen vt vas circulatorium sit in cappa aut alembico talis caloris erga palmam, vt tepidi, aut parum plus. Et ita Deus & natura disposuerūt vt in suis operibus. Materia ergo facta spiritalis, continuanda est eodem calore vsque quo elementa sint coniuncta ex eorū modo & industria. Bone Deus quā admirabile secretū huius capituli de circulatione. Bone fili illud est quod a vili terra se spoliatur, & valde nobilem aliam induit. Tam nobile est corpus hęc intus genitum. Optime fili, corpus est naturę cęlestis, quod ex omnibus elementis est hęc genitum. Dilecte fili, quemadmodum lac coagulatur in calore ob virtutem coaguli, ita etiam sacrata anima & virtuosa natura corporum & elementorum quę quietē iacet & quiescit in virtute istius aquę aut materię, coagulatur & congelatur ex nutritura caloris in nostro vase intus in aqua dicta & materia: quanquam aliquando ob suā magnam puritatem & simplicitatē non videatur tibi ad oculum nisi per signa superius ostensa. Nam quemadmodū totum lac non coagulatur, sed solum illud quod conueniens est ad caseū faciendum, ita tota nostra aqua vel materia non coagulatur, sed nisi pars illa quę conueniens est ad opus nostrum. Et propter hęc signa visa, nos ponemus nostram materiam tota in vna cucurbita cum suo alembico bene sigillato & clauso ad congelandū per balneū, donec non amplius distillare possit, & postea pone super furnello in cineribus. & sit ignis conueniens, non nimis asper, sed cum ratione administratus, vt illud quod distillari potest distilletur, quod erit tantum oleum, aut si nihil venit, bene est: nam aliquando materia tam bene vnitur est in sua circulatione quod nulla res separatur nisi aqua non valens: nihilo minus in aqua ab eo ter distillata, dissoluere debes & depurare & per alembicū congelare vt dictum est: & aliquoties coquere aut sublimare vt dictum est: & si nihil sublimat, tanto melior est & magis digesta. Tunc tantū opus est nutrire in igne aut furno philophorum, donec recuperauerit suum liquorem aut liquefactionem, & peruenerit ad suum principalem colorem: aut incerare oleū, aut de tinctura tantum & quoties fundatur, & intret, & tingat. Tamen si vis vt fluat & fundatur ex se, tanto melius valet, & est melioris effectus vel maioris

ad creandum Elixir magnum. Tamen notare debes quod sulfura creata ex corporibus imperfectis debent esse illuminata per tincturam Solis aut Lunæ, id est ex eorum oleo, quia alterius non habent opus (glossula. hic veritatē dicit, & secre-
tū maximum: nā docet ex corporibus imperfectis cōficere sulfur, ex quo cum
altero fermentorum perficitur medicina secundum illud fermentum.) Item si
videres quod tuum sulfur esset volatile & fumigans super lamina ardenti, aut su-
per carbone, pone in cucurbita conuenienti ad sublimandum cum optimo &
forti igne toto vno die, quoad totum tuum sulfur sit sublimatum album vt nix:
nam quo plus sublimatum est, erit etiam maioris effectus: nam est sulfur & arse-
nicum Philosophorum, quod nec ardet, nec foetet, nec comburitur. Et potes
creare tuum sulfur ex quolibet corpore per se preterquam ex Saturno & Ioue
qui habent suam rectam portionem mercurij, & illud quod eis conuenit aut o-
pus est. Sed si vis creare de Luna & mercurio, aut de Sole & mercurio, aut de
Venere & mercurio, vel de Marte & mercurio, poteris facere & per pondera æ-
qualia. Sed magnum sulfur Philosophorum creatū est de corpore Solis & Lu-
næ cum illorum pondere mercurij. (Et hic nota ex quibus cōponitur magnus
lapis Philosophicus, & verum dicit: hunc docet facere Raymundus in suo Co-
dicillo seu vade mecum, per eum transmissio ad Regem Angliæ Eduardū, vt in
suo procemio dicit.) Et quando congelata sunt, tunc debes ponere ad subli-
mandum vt dictum est, & tunc sublimabitur & ascendet altē ad summum sul-
fur album Philosophorum, & rubeum manebit deorsum, iacens demissum ad
fundum vasis, fixum, & fuscum, totum vermiliū tanquam rubeum vitrum, id
est, quod quando sulfur Lunæ est circulatum, debes imbibere de aqua corpo-
ris Solis paulatim, & coquere de octo in octo dies, donec habuerit suū pōdus
vt dictū est. Itē aut ambo circulabis quodlibet per se, postea coniunge aut con-
gela quod melius est: postea fac sublimare vt dictum est. Et sic ita bene com-
pleueris caput istud de circulatione vel reductione. Nam videndo omnes
inquirentes huius artis, habebis sulfur album & rubeum ambo in vno vase, &
compleueris verbum Hermetis dicentis, quod oportet descendere à celo in
terram, & possidere magnas & altas geuerationes: Et ita feceris de aqua aerem
& de aere ignem & terram: quæ tamen non dicitur terra, sed lapis celestis & alti-
pretij. Et ideo dicit Philosophus, lunge elementa quodlibet suo simili, nempe
terram aquæ, & fac ex aqua aerem: & postea iunge aerem cum aere, id est oleū
cum sulfure & igne, si vis rubificare: quia ex oleo & sulfure fit totum secretum,
quod omnia metalla tingit in aurum vel argentum.

Modus faciendi oleum & tincturam.

Bone fili scias non opus esset vt te molestes in extrahendo oleū nec tincturā nisi ex duobus corporibus perfectis: quia vt superius diximus, in illis est liquor vnus, qui est vnum oleum, vna anima, vna tinctura, quæ proprie dicitur lux & lumen illorum corporum, aut in album aut in rubeū: ex qua proprie nostrum sulfur fit aut album aut rubeum. Et ideo est durabile & liquidū, quia descendit à germine corporum liquentium, vt superius ostendimus. Et ita pariter ex ea met anima sicca, oleo vel tinctura, generatur nostrum oleum vel tinctura nostra per dissolutionem & putrefactionem, vt nunc dicemus. Sciendū est quod prius nostra corpora dissoluemus aut alba aut rubra, omne autē in tali modo & forma vt supradiximus in capitulo primi Regiminis, & per eandē met aquam omnia in tali forma & modo vt dictum est. Postea congela & conuertere in vnum gummi nigrum vt dictum est: (supra per duo folia vel circiter.) Quæ

Quæ nigredo apparens nunquam est dicta præterquam calcinatio: quia corpora nequeunt resolui nisi prius dissoluantur & aperiantur per calcinationem ignis. Sed istud non est ex cōmuni, sed ignis nō naturalis qui moratur in nostra aqua, quæ ex temperantia nutritiua operationis per suauem digestionem & per solennem resolutionem in alembico mammillari conuersa est in purum sanguinem & in lac virginis, id est in tincturam rubicundiorē sanguine, & in tincturam albiorem lacte, qui habent tam grandem tincturam & tam admirabile quod aliquis homo nesciret numerare. Et ideo bene caueant operantes Sophistæ, qui per species extraneas volunt suum aurum & argentū alienissimè colorare: quia nullā vera tinctura generatur nisi ex nostra confectione, aut ex simili, facta per nostram artem, per debitam administrationē, id est ex Sole & Luna & mercurio: quia in his tribus iacet corona regalis. Igitur capias vnum illorum quod tibi placebit ita præparatū, & pro qualibet vncia corporis perfecti ita parati pone duodecim vncias aquæ mercurialis factæ hīc post quartum regimen Elixiris in phiala longi colli & fundi rotūdi super cineres tepidas aut in balneo Mariæ per duos vel tres dies & tunc conuertetur in aquā diuersorum colorum (Nota in hoc passu coniunctionem corporis dissoluti per mercuriū primi regiminis cum mercurio quarti regiminis, vt corpus in hoc putrefiat, & inde oleum extrahatur ab illo corpore). Tunc pone in vno putrefactorio clauso & sigillato in fimo ad putrefiendum per quadraginta dies in nostro furnaceo secreto in calore febrili, quia in hoc temporis spatio natura disponet in tuo opere, & natura digeret & coniunget corpus spiritui, & spiritū corpori, & fiet vnum & idem. Postea pone in alembico bene firmato cum sua cucurbita ad distillandum per balneum Mariæ, & sufficit vt aqua bulliat: sic accipe aquam viuam & delbantem per se, & phlegma id est primam aquam seorsum, & tantum collige quantum veniet. Postea transfer tuum vas super furno in cineribus & ad ignem conuenientem recipe oleum & tincturam. Quod si totum ascenderit, & nihil in fundo remanserit, bene est: sin minus, reponere desuper primam aquam, & dissolue, depura, & pariter vt antea distilla: & recipe bonam aquam & bonū oleū seorsim, & pone cū suis similibus quodlibet in sua phiala. Et ita toties facias vt in dicto vase nihil relinquatur quā vna terra nigra sine vllō bono. Et si de tua aqua deficeret ad extrahendū tua elementa, cape de aqua mercurialis noua. Postea distilla quodlibet tuorū elementorū quinquies vel septies quodlibet vice bene sigillatum, & conserua seorsim bene firmata: quoniam ex istis aquis & ex istis oleis debes perficere omnes magnos Elixires: nam oleum tingeret (nota magnum secretum) vt quando ponis tuam materiam dictam ad distillandū post suā putrefactionem, totum transiret per alembicum per balneum, tūc cape totam tuam aquam, & pone in vno vase circulatorio ad circulandū intus in calido fimo in nostro furnaceo secreto per spatiū quadraginta dierū, scias quod digeretur & inspissabitur in modum olei citrini, quam postea pone ad distillandum per balneum, & oleū per cineres: quoniam scias quod per balneum non distillabitur, quia quod natura & ignis concoxerunt morabitur aut manebit in dicto vase vel cucurbita post distillationē aquæ, & ideo oportet te distillare per cineres. Et si non satis habes pone etiam aquam ad digerendum vt antea: & ita totum aut toties facias vt satis habeas, rectifica & custodi vt dictū est. De tuis corporibus & spiritibus, quæ per alembicum transierunt potes oleum facere (secretum nota) per digestionem, eo modo vt iam diximus.

BEate fili, nos habemus duo Elixir ad coniungendum, nempe vnum corporeum & vnum spirituale: vnum corporeum, id est illud corpus in quo oportet sequi naturam: quoniam oportet super vnum corpus fixum fixare vnum spirituale, id est aquam, oleum, & sulfur: per quæ totum completur mysteriũ, & de quibus provenit tota dicta tinctura: Quandoquidem sine dicta coniunctione & vnione illorum non possit mysterium compleri. Et quia omnia debent ordine fieri & mensura, nos ordinabimus in omnibus illis rebus pondera & mensuras, & coniungemus quamlibet speciem cum suo simili & cum ordine suo. nam si nos ponimus oleum cum terra, aut ignem cum aqua, nos corrumpemus mysterium. Coniungito ergo & pone aquam cum terra, vt illam reddat leuem, & conuertat in natura aeris, & postea coniungemus oleum: quoniam oleum tingit & colorat aquam & terram, & facit eas fluere & fundi. Et si est ad rubeum, adiunge ignem super oleum, quoniam illum colorat & digerit vsq; ad quartum gradum: sed ad album nõ est opus igne, quoniam est completum per tria elementa, quorum quartũ complet totum mysterium: sed quia sulfur non potest intrare intus in corpora, nisi mediãte aqua, quoniam facit matrimonium intra corpus & animam, id est inter sulfur & corpus, pones elementa per ordinem vt hinc superius diximus: quia si plus terræ haberet quam debeat, materia non fundi posset nec tingere, & si nimis aquæ haberet, faceret spirituale, & si parum, durũ, & brunum. Et si nimium aeris haberet, nimis coloraret, si parum, non haberet colorem. Si nimium ignis haberet, combureret misturam vel mysterium, si parum, non desiccaret bene omnes misturas. Diuides ergo tuum opus per quatuor elementa, vt componas res tuas mensura & ordine: Quoniam ad album pondus in genere est terræ pondera tria minus quarta: aquæ duo, & vnum pondus cum dimidio aeris. Sed pondera rubei sunt terræ duo pondera, & tres aquæ, totidem aeris, & vnum pondus cum dimidio ignis: quoniam est calidior quam Elixir ad album. Et quia in eorum natura inuicem nomina vsurpant, quoniam quando sulfur est coniunctum cum fermento, appellatur terra, cuius post aquam in hoc nomen gerit spiritus, qui est medium inter corpus & animam, id est inter corpus & oleum. Amplius dico tibi, quod nisi sublimes omne illud quod ponis in Elixir, neque aurum neque argentum quod inde fiet, erit perfectum integrè. Et nisi corpus ponatur in Elixir, iam corpus non diliget spiritum vt debet. Et nisi præpares corpus quod ponis in Elixir, nunquam aurum vel argẽtum quod inde fiet, erit habile ad opus. Et ideo oportet vt calx quæ ponetur in Elixir, sublimetur, vt omnino sit simplex & singularis. Sed vt hæc res debito modo fiat, opus est vt in omni fermentatione, summa seu potestas rei aut corpus fixum excedat volatile, alias compositio rediret in fugam: quia dicit Philosophus, Si proijciatur parum sulfuris super multum corporis, ita vt super illud habeat potestatem cito conuertet eum in puluerẽ talis coloris quale fuit corpus super quo proiectus est spiritus.

De modo & compositione magni Elixiris.

Primò capies vitriolum, sal commune præparatum, & mercurium mundum & purum, & incorporabis & sublimabis optimè bis, vel ter, vel quater, qualibet vice nouam materiam, sed non tantum vt prima vice prope dimidium (alij non diminuunt qualibet vice quam quintam partem facum)

&

& cape suum pondus salis armoniaci optimè sublimati cum sale communi præparato semel vel bis vel ter: & in corpora optimè simul, & ter sublima, qualibet vice incorporando quod superius est cum eo quod inferius, & aufer sal armoniacum in suo pondere quod superius ascendit, & cape dictum mercurium nigrum qui inferius relictus est vel subsidit, & pone ad fundendum in balneo Mariæ, & serua aquam seorsim bene depuratam: Postea cape Solem vel Lunam optimam, & solue in aqua vitrioli & salis petrae Lunam, sed salis armoniaci & salis petrae Solem: postea congela per balneum, & imbibere cum hac aqua mercuriali reseruata, paulatim imbibendo & desiccando quoad sufficienter (but) biberit & creuerit Luna ad duplum, & Sol ad triplum, coquendo & siccando singula vice: postea sublima bis vel ter cum armoniaco dicti mercurij ad partem seu seorsim seruato &c. postea se pone sal armoniacum, & pone materiam tuam ut fundatur in balneo Mariæ, vel in loco frigido: & postea si hæc omnis materia soluta est, bene est: sin minus, reitèra super non solutam, solutam, ut antea dictum est, quoad tota solvatur: tunc depuretur per filtrum si opus est, & ponatur in alembico ad congelandum per balneum Mariæ: postea transfer tuum vas in cineres, & vase bene sigillato sublima ad fortissimum ignem toto vno die: tunc sine infrigidari, & aperire tuum vas, & collige sapienter tuum corpus & mercurium simul sublimata & in altum conscensa: terra nigra quæ infundo remansit nihil valet, quam proijce. Item cape hoc corpus & spiritum simul coniuncta & vnita, & dissolue in elemēto aquæ supradictæ in capitulo de Oleo, & pariter dissolue de tuo dicto sulfure parum antea hinc facto fusibili & fluidibili & fixo ad tertium materiam supradictam, id est ad album, album, ad rubeum, rubeum: coniunge simul, & postea pone in alembico vitreo lutato, (de soulder) bene clauso & sigillato pone super furnello in cineribus ad distillandum lentissimo igne donec siccum sit: Postea paululum auge ignem & continua per dies quindecim: Postea fortitet auge, ut si aliquid sublimari debeat sublimetur: Postea dissolue, sublima, & reimbibere corpus fixum effundendo suam aquam desuper & congelando & sublimando: & ita toties reitèra, ut totum sit fixum ob virtutem nostri sulphuris fixi, & imbibere duplum sui suæ aquæ: Postea dissolue & imbibere ex suo oleo tantum aut toties imbibendo & decoquendo ut imbibere vnum pondus cum dimidio: Et cum nil amplius sublimare voluerit auge ignem primo die forte, secundo fortiolem, tertio fortissimum, ut ad fusionem metalli. Et ita factum erit fluidum, fixum, iracundum, deses vel pigrum aut firmum & fixum ex potentia nostri sulphuris fixi, postea permittit fundere: cape laminam crystalli, aut crystallinam & pone in vno crucibulo super lento igne deguttando desuper de oleo suo gutta post aliam donec fundatur ut cera. Et tunc proijce vnum pondus super decem & vnum ex his decem super alios decem, & vnum ex his decem super decem mercurij puri: & ita infinite, quoad inuenis illum Solem aut Lunam perfectam: quia eodem modo sit Elixir ad album ut ad rubeum: & non est differentia, preterquam quod loco cuiuslibet rei albæ pones rem rubeam, id est pro Luna siue loco Lunæ, Solem, & pro mercurio albo, mercurium rubeum, pro aqua & oleo albo, aquam & oleum qui dicitur ignis rubens: & ita erit completum nostrum Elixir magnum & album & rubeum: hoc est enim primum opus perfectum, & Elixir completum.

De alio Elixiri per aliam viam.

Bone filii, aliud maius Elixir postea est, ut capias de mercurio sublimato & facias inde aquam, & postea, ut superius dictum est, dissolue tuum corpus album, & sublima totum per modum, ut dictum est supra, vnum pondus

corporis contra duo dicti mercurij: postea dissolue in aqua dicti mercurij parā antea facta vt supra, & pariter de dicto sulfure albo & fixo tertiam partem dicti mercurij & corporis: postea congela & contine in lento igne vel furno Philosophorum, paulatim ignem augendo, vsque ad sex dies, & septimo da illis optimum ignem: & si totum erit fixum, bonum est: sin minus, reiterra soluti o nem & incerationem & sublimationem rei non fixæ super fixa, donec totum fuerit fixum. Postea totum in aquam rubeam dissolue, & postea congela: & per tres vices dissolue & congela, postea imbibere paulatim donec biberit suum pondus aquæ rubeæ, & sit fixata cum eo. Et pro eo tali modo & forma imbibere ex oleo rubeo aut ex igne Solis dissoluto in oleo rubeo, imbibendo & coquendo donec biberit vnum pondus & dimidium sui, & fundatur vt cera sine fumo: & facias projectionem ea forma & modo vt superius diximus: Et ita habebis Elixir album aut rubeum: quia si tu imbibis ex aqua & oleo & igne ad rubeum, erit Elixir ad rubeum: Si imbibis solum ex aqua & oleo ad album, erit Elixir ad album.

Tertium Elixir.

Capias mercurium communem vulgarem, & dissolues in aqua in qua dissoluebas tuam Lunam aut Solem in primo regimine, quam iussimus seruari seorsum ad congelationem dicti balnei Solis vel Lunæ tuæ: & pariter dissolue in alia parte de Sole aut Luna in hac simili & propria aqua, & in alia parte de tuo sulfure: & cum hæc tria fuerint soluta, sic coniunges, vnum pondus corporis, duo mercurij, & vnum dicti sulfuris. Postea teneas simul in lento calore id est in balneo per tres dies: postea cōgela per alembicum in balneo, & pone in phiala longi colli pro tanto temporis spatio vt sit fermentatum & fixum, sepelias in cineribus calidis super furnello, aut pone in ouo philosophico aut furno secreto Philosophorum: & nisi habuerit leuem aut facilem fusionem & in cūra, incera & imbibere ex oleo & tinctura Philosophicis superius factis, quoad fundatur & intret ac tingat: ita habebis Elixir aut ad album aut rubeum iuxta illud quod pro fermento posueris & sulfure. Et si volueris album Elixir rubificare, rubifica illud cum igne Solis & sua aqua & oleo vt dictum est hic superius: & ita habebis Elixir album & rubeum: (glossula, si hæc tria supradicta fixentur per vas circulationis, aut in duplici vase videtur esse optima medicina & solennis.)

Quartum regimen Elixiris. de alio Elixiri in genere.

Fili & amice, tu potes facere Elixir ex sulfure cuiuscunque corporis volueris aut ad album aut rubeum, hoc modo: Accipe tuum dictum sulfur ad album vel rubeum, & incera ac imbibere ex oleo corporis Solis aut Lunæ iuxta album vel rubeum quod facere vis. Et quando biberit dimidium eius quod ponderat, pone in vno ouo philosophico in furno secreto philosophico, tantum augmentando ignem paulatim vt videas eam fluere ac fundi: postea fac tuam projectionem super corpus vnde creasti dictum sulfur, aut super Iouem vel Lunam. Et sciendum est quod Elixir Iouis est totus albus, & non potest seruire nisi ad album, nisi sit rubificatum cum igne Solis: nec pariter Lunæ Elixir: Et ideo debent proijci super Iouem aut Venerem. Et illi Solis & Martis pariter sunt toti rubei, & propterea debent proijci super Lunam. Item ex Venere & Saturno potes tu facere Elixir ad album aut rubeum iuxta suum fermentum. Et deo proijciantur aut super Saturnum, aut super Venerem, aut super Lunam, iuxta

iuxta eorū colorē. Et nota quod omnes hi parui Elixires proijci possunt pro albo vel rubeo super mercurio congelato cum odore plumbi aut sulfuris communis, cinabrio posito in crucibulo (en claucaulx) & in horis sex erit fina Luna aut Sol, vnum pondus super decem aut viginti aut triginta vel quadraginta aut quinquaginta iuxta gradum aur marcham Elixiris.

De aqua Mercuriali huius capituli.

BEnigne fili super omnes aquas mundi, aqua mercurij necessaria est: Quoniam si haberes omnes aquas mundi non potes cum illis transire, quia ista claudit & aperit nostram artem, & secum portat clauem & seram: ideo claram habes & secretam, & nulli reueles, quia esses excommunicatus à Deo & maledictus, quia arcanū est & donum Dei: & Deus qui cognoscit & scit corda creaturarum, donat illud quibus illi placet. Facias ergo in nomine sancti Spiritus ita: Recipe libram vnā boni & fini vitrioli, & dimidiam libram boni & fini salis petreæ, & tres quartas mercurij bonæ mineræ: tere & incorpora bene omnia simul, postea pone in cucurbita cum suo alembico bene firmato & luto to ad distillandū super furnello in cineribus quoad omnis aqua & spiritus distillauerit & transierit bene spiritus custodiendo: postea se pone phialam quando erit frigida & bene sigillata sine aere: quia sic erit distillata aqua & anima mercurij spiritualis. Postea recipe mercurium qui erit in vase sublimatus tanquā pinguedo (groas) diuersorum colorum, postea recipe libras tres boni fini aceti (acetum testamenti Raymundi) aut aquæ vitæ, & intus pone libram vnā vitrioli & tantundem salis petreæ in cucurbita cum alembico bene clauso & sigillato ad distillandū, quoad fumus & vis materierum transeat & distilletur in dicta aqua vel aceto. Et in ea dissolue mercuriū dictum superius sublimatum & dicta aqua portabit secum gumnam & spiritum dicti mercurij, quem depura, postea pone totum purum qui est dissolutus & depuratus ad congelandum per alembicū in balneo Mariæ: postea desicca in suauī calore in sicco hypocausto: postea dissolue in anima dicti mercurij similiter ab ipso superius distillata. Et pone ad distillandum lento igne super cineribus calidis: & quando bona aqua venit quæ laminā dealbabit, recipe seorsim per se, & bene sigilla: & postea proijce de super primā aquā, & solue, & depura vt supra, & distilla: & interim pone bonam aquam seorsim. Et ita fac de hac aqua tantum, vt satis habeas: postea distilla per se ter, qualibet vice bene sigillando, & per alembicum in cineribus. De hac vel cum hac aqua potes soluere omnia corpora & spiritus, vt diximus in capitulo de Tincturis. (glossula. Hic est mercurij exuberatio ita adnutriendum infantem nostrum, scilicet sulphur aut terram.)

De nonnullis abbreviationibus Artis.

Carissime & perfecte amice, omnis abbreviatio quæ est in ista arte, est, vt soluas corpora in aqua mercurij post eorum calcinationem, & postea distilla per alembicum. Fili, corpora soluta & coniuncta cum dicta aqua mercurij, sunt conuersa in propriam aquam mercurij, quæ est magna aqua aut alba aut rubea, quæ dicta est aqua permanens, de qua potes fixare mercurium aut ad album aut ad rubeum in Elixir perfectum, ita: Recipe vnā vel duas vncias corporis calcinati, vt superius diximus in capite de Elixir, & per illam met aquam mercurij ibi dictam dissolue tuam Lunam, & sublima, vt ibi nos monstrauius, ita vt vnum pondus Lunæ habeat in sua coniunctio-

ne cū ipsa tota sublimata tria pondera mercurij, aut duo si citius fixare vis. Postea habeas vnum poudus arsenici sublimati cum aceto & limatura veneris post bullitionē (purgationē) postea cum sale cōmuni, & coniunge simul tuum corpus & mercurium simul coniūctum cum tantundem dicti arsenici & bene incorpora & imbebe ex aqua superius dicta aut ex aqua alicuius alterius corporis soluti: & singula vice imbebe, & incera, & sublima, semper reddendū fixum super corpus fixum: & toties reitere operationem vt totum sit fixum humile manēs, & fundens: quod fiet breui temporis spatio. Et si tu fixas per aquam corporis imperfecti, incera cum oleo Lunæ aut Solis, ut faciat Lunam perfectam aut Solem: sed si fixas per aquam corporis perfecti, sufficit modō vt fundatur. Et si vis leuioris fusionis, incera cum oleo corporis perfecti: postea facias protectionem vt superius tetigimus. Quod si rubificare velis aut mercurium aut aliquem album Elixir aut similiter aquam albam mercurij, dissolue tuum corpus solare calcinatum in aqua mercurij superius facta, aut in aqua magna mercurij albi: & post suam putrefactionē distilla aqua per balneum & oleum & tincturam super cineres. Et quando omnia extraxisti & separasti cape totam tincturā quæ ibi erit, quia est magni ruboris, & distilla per balneum & in fundo vasis morabitur ignis in modum gummi valde rubei, quam per distillationem desicca in cera, & imbebe cum sua aqua paulatim & cum suauī calore toties donec valde rubescat & luceat: & dissolue vnum pondus contra sex suæ aquæ, & imbebe illud quod vis rubificare ad suam quartam partem per incerationem, imbibitionem & decoctionem, donec sit rubicundissimum: postea pone ad sublimandum, & quod digestum non erit neque tinctum, per virtutem illius ignis Solis eleuabitur in altum & sublimabitur: & quod erit rubificatū morabitur in fundo totum humile, fūsum in massam vermiliā seu rubeam & fixa ex virtute magna & potenti quæ est in igne Solis, quando est elixatum, solutum & præparatum.

De multiplicatione.

Quotiescunque multiplicare vis, debes dissoluere vnam partē tui Elixiris quęcunque sit, & dus partas mercurij sublimati cum corpore perfecto, siue ad album siue ad nigrum secundum tuum Elixir, in aquā mercurij simplicis aut compositæ: postea coniunge & congela per balneū, postea pone super igne sicco per septem dies: duos paruo, duos forti, duos fortiori, septimum fortissimo, postea incera cum suo oleo albo aut rubeo: & tuum Elixir erit multiplicatum in tali forma, quod si vnum pondus conuertebat decē nunc conuertet viginti, & ex vna vncia habebis tres vel quatuor. Vide ergo gratiam Dei & mirabilia naturæ.

De furnis & vasis.

Furni & vasa sint facta per discretionem operantis, omnia ad vnius similitudinem. Et debet furnus intus habere vnum bonum pedem & dimidium latitudinis & palmū magnum spissitudinis, factus ex lateribus & argilla aut lutō. Et aliquando habebit vnum allutē ad laborandum cum cineribus: aliquando vas aquarium pro balneo vtendo, aliquando vas pro fimo ad putrefaciendum, aliquando fundum super cruce ferrea: & erit tectum desuper tintinnabulo ad calcinandum, aut vsum pro stuba siue hypocaulsto sicco: & eleuata sint in altitudinē secundū discretionem operantis: & sint rotunda & retro habeāt duo foramina

ut ignis habeat aerē, ut melius ardeat, & antequam habeat portam convenientē
ad ignem faciendū: & habeat ad minus paruum pedem altitudinis, ut ignis ha-
beat suam distantiam ad ardendū quando vas intus sedebit. Et debes habere
cucurbitas, alembicos, & phialas omnia ex vitro Veneto, quod ex soda faciū
est, ad hoc ne corrodantur ob vim salium materiæ. Et sint omnia vitra densa &
fortia & bene recocta, ut securius possit mysteriū compleri. Et ita cōpletus est
noster parvus liber, unde nomen Dei sit laudatum, qui donat qui
bus illi placet & subtrahit: in cuius manus nos illū
reddimus & committimus in presentem
custodiam.

Explicit totum Continens.

SUMMARIA LAPIDIS CONSIDERATIO

ET EIVS ABBREVIATIONES.

Libellus è Gallico in Latinum versus fideliter.

Um ita sit quòd natura per suum continuum cursum in multis eius annis inter mineras diuersa generet metalla, idcirco norandum est quòd si operaretur continuè per suum regimen sine cessatione, illa posset multum abbreviare de suo tempore. Sed aliquando & saepe natura deficit à suo regimine, aut ob calorem & frigus temporis, aut ob nimium humorem aut siccitatem temporis. Quum igitur ingenium & artificium humanum procurans & sequens artem & regimen naturæ, possit multum supplere, còplere, & abbreviare illius regimen: quumque verum sit quod omnis mercurius est sulphur, sed omne sulphur non sit mercurius: & in suo extrinseco vel aperto sit frigidum & siccum, declinans ad humiditatem: ergo suum occultum est calidum & humidum declinans ad siccum: ergo suum occultum est sol, & plusquam sol, suum apertum est album, ergo suum occultum est rubeum. Est igitur seipsum concipiens & generans, sicut coagulum in lacte factum, & in eodem die parit. Et sicut fermentum in pasta, & nuit in odore. seruus est fugitiuus & seruus rubicundissimus, qui nigram vxorem accipit, id est continet elementa quando in fouea posita sunt, id est nutritur per ignem moderatum, & ex eorum morte generatur nouus fructus. Vnde apparet quòd seruus fugitiuus est non solum lapis procurans nigrescere per suam mortem aut regimen ignis, cum quo omnia sua elementa conuertuntur in eorum contrarium, & inde procedit noster Sol in vna solari reuolutione. Operare igitur cum illo vt natura operatur. Bone fili, Quando natura ingreditur mineras vt creet Solem aut Lunam, non habet in suo initio Solem vel Lunam: sed tantummodo habet sulfur & vinum argenti. Et etiam iuxta sapientes doctores & bonos Philosophos, suum proprium sulfur est creatum ex se ipso, & ex eadem materia illa, & ex calore seu igne cæli, & in calcinatione minerarum ex cursu Solis & stellarum, & ex influxu & coniunctione cæli & elementorum sunt omnes minere genitæ. Et etiam pro certo scias, quòd si dicta materia mineralis non esset intus firmata & clausa ne dictus calor eam nudam còtingat, nullum opus à natura intentum in suis mineris veniret ad perfectionem. Et ideo fuit admonitio Alchimistarum vt furnos seu fornaces facerent quæ significant firmamentum, & vasa significat mineras, in quibus est materia mineralis. Et ex hac propria materia operatur natura intus in mineris. hæc propria materia est omnium quatuor elementorum, & non ita vt quis possit dicere quòd sit terra vel aqua vel aer aut ignis, sed vna materia composita à natura ex voluntate Dei qui in se continet quatuor elementa: & ideo dicit Aristoteles. Oportet te elementa leuia, pura & munda miscere super leui igne, & cauere malitiam ignis donec sint coniuncta ex eorum concordia vel sententia. Fiet ergo furnus ex argilla, pilis, & fimo equino cum aqua dissoluto & fabricatur ex lateribus, aut ex terra forti, & spissus, dimidij pedis & sufferens ignem ollæ (soulfiant le feu de potte) terræ, rotundus & eleuatus, sesquipedale latus intus, & habebit ab igne vsque ad vas pedem paruum: & habebit vnum spatium vnus tripodis ferri, aut fortis terræ per vniam tegulam perforatam circulatorum vel quatuor coronarum situatarum vna in aliam æquali mensura, ad faciendos quatuor gradus ignis. Vnde ignis primi gradus erit magnus vt anseris ouum magni & alij augescerent iuxta mensuram, & secundus sicut ouum struthio cameli, & ita alij iuxta hanc mensuram aucti: & maior erit magis quam semipes aut fere vt paruus pes, cogita in corde tuo intelligentiam, Et hoc est quod dicunt Philosophi

lophi quòd Sol feriat rectè in oculū, id est, vt ignis feriat rectè per totū. Et superius erit furnus eleuatus ita vt habeat tripedē super quo dicta materia erit in proprio vase: & desuper tectus erit capitio (chappe) quod circuibit totum furnum, in summitate cuius erit foramen quod capiat tres digitos, vt fumus & ignis melius ascendant ad digerendum dictam materiam quando transibit: & habebit portulam iuste factam, vt aperiat & claudat quando volet sentire calorem intus ignis, quæ habebit distantiam palmi inter parietes furni & vas vbi est dicta materia: & subtus erit alia rotunda in modum patellæ, vt melius fiat ignis carbonum toto die bis, & singula vice bene circundare cum cinere, ita vt pro singulo igne pro primo gradu habeat libram vnam carbonū, & debet ille ignis durare per spatium centum dierum in tali dispositione vt manus in calore suo naturali, & calor furni vbi est dicta materia inuicem corresponsdeant, & in tali spatio temporis dicta materia debet nigra fieri intus & foris, præterquā quòd fortasse videbitur circum circa aut foris extra materiam vna pellicula tãquam si adesset mercurius, sed intus est tota nigra: & sunt elementa sua tota liquefacta & simul corrupta & dissoluta ob ignis æqualitatem, qui non potest ascendere nisi mensuratè vbi est dicta materia, in qua calorē habet æqualē ab omni parte. Et secundus ignis tamdiu durabit tantum tēporis vt primus in tali dispositione vt possis vas tangere vbi est dicta materia, & non plus. Et ideo si fecisti primum ignem vnus libræ carbonum singula vice, facias istum ex duabus libris, id est ex quatuor libris in die naturali: quia si vis facere in quatuor vicibus, id est de sex in sex horas, & qualibet vice vnam libram, potes facere. Et in tali temporis spatio dicta materia congelabitur in puluerem rubeum aut nigrum. Et si in termino octoginta dierum aut circiter audias tuā materiam defluere ac bullire, bene est, & illam conuerti vt lapillos de iayet nigros: tamen bene credo quòd non faciet vsquam circa primos quinquaginta dies tertij termini qui tunc similiter fieri debet. Et ideo ignis tertij gradus durabit per centū dies vt alij cum libris tribus carbonū singulo igne, sic sunt sex libræ singulo die naturali, ideo fac ex tua discretione, quia dictus calor est vt possis manum ponere vbi est dicta materia, & non plus. nihilominus vt ad singulum gradum ignis debes prohibere vnam ex dictis coronis dictæ regulæ furnelli, vt dictus calor habilis ascendat in altum ad concoquendū dictam materiam. Et cum dies quinquaginta erunt elapsi, dicta materia per suam digestionem conuertetur & redibit ad albedinē margaritarum lucidarum & vt pinguedo fusa, quæ tunc dicitur lapis pretiosus ad albū. Sed si vis rubificare, oportet te vltra quartum gradum transire, qui est ex quatuor libris carbonum singulo igne. Sed melius est ignem facere ex truncis lignorum siccorum & leuium, vt dicta materia sit rubea absque eo quòd vitrum fundatur: & ideo tunc debet esse in dicta capita furnelli foramen in ascensu seu in sūmo detectū, vt melius & fortius dictus calor ascendat altius vt digerat dictam materiam, qui durare debet à quinquaginta in quinquagintaquinque dies: ergo est istud sulfur rubeum, & Sol Philosophorum.

Nota quatuor gradus operationis ignis per hos versus.

Primus dicatur quòd sensus ei dominetur:

Sensibus æquato gaudet natura secundo:

Destructio sensu nescit procedere quartus.

Hic non sufficiat quia nimis prorogat opus.

Tertius excedit, cuius tolerantia ledit.

Capias igitur mercurium veræ mineræ qui per corium transierit leporis aut similis, & postea per duplicem linteolum, postea denuo per corium leporis, & postea pone in ouo vitreo philosophali pleno parū minus quā medietas bene clauso & lutato ex luto facto ex sagimine vitri & cineribus &

argilla bene simul contusis, & cum aqua distemperatis. Postea defodias in vase terreo forti, & lutato in medio loci cinerum bene cribellatarum circum circa ad spissitudinem duorum digitorum, aut plus, postea bene tegas cum suo cooperculo, & lura, & pone ad fornacem, ut superius est dictum. Et hoc est quod Philosophi dicunt, Ignis & Azoth sufficiunt, id est, quod ignis & mercurius debent sufficere veraci & perfecto artis inquisitori.

Sunt ergo tria inquirenda de mercurio, id est suum nutrimentum, id est sua dissolutio seu putrefactio, & sua congelatio, quæ est suum nutrimentum, & sua mortificatio per primum & secundum gradum: Secundario debet sua dealbatio considerari, quæ est sua fixatio per tertium ordinem: Tertio, sua rubificatio, quæ fit per quartum gradum, qui est suus calor ultimus. Et tunc dicitur alkafel, id est quinta essentia genita. Quia ergo humiditas illius mercurij mista est cum sua subtili terrestreitate: quia si corpus non est alteratum, & subtilissimè tritum & purificatum & conuersum in suam spirituales substantiam, sua virtus quæta non potest extrahi & misceri cum sua subtili terrestreitate, nec coqui per hunc quartum gradum, quoad sit aurum super firmam petram sine extranea mistione. Est ergo hæc medicina: De qua projice vnum pondus super tres partes Solis fusi, & totum erit conuersum in medicinam: de qua projice vnum pondus super centum partes mercurij bene mundi, & totum in purum Solem conuertetur. Et potes infinitè conuere hoc modo: Projice vnum pondus tuæ medicinæ cum duobus ponderibus puri mercurij, & postea pone ad furnum modo consueto per ignem tertij gradus ad album, & ad rubeum per ignem quarti gradus per spacium quinquedierum, & totum erit conuersum in medicinam talem, quod pro vna vice medicinæ tres habebis. Et si conuertet vnum pondus decem in prima vice in præsentia vnum pondus ibit super viginti, & secunda vice super quadraginta, tertia super octoginta, & ita in infinitum potes multiplicare & meliorare de sua bonitate, ut rem mirabilem & gratiam Dei.

Quomodo potes abbreviare de uno anno ad dimidium in fermentatione equali.

SCias care fili certissimè, quod potes ex dimidio abbreviare sui temporis per fermentationem: sed non ad meliorandum in sua bonitate: quoniam mercurius solus tenet in se omne illud quod necessarium est illi præterquam ignem & vas. Sed ut abbreviemus de suo tempore, nos ita faciemus.

Primo Solem habebimus, aut Lunam finissimam, & amalgabimus cum viuo mercurio puro & mundo, & bonæ mineræ: postea extrahemus nostrum mercurium extra dictum Solem per corium leporis quanto magis poterimus: postea ponemus dictam materiam inter duas paropsides terreas factas in modum duorum craterorum argenteorum aptando scutellas vel paropsides, ut vna super aliam coniungantur intrando vna in aliam per vnam lineam: postea lutabis iuncturas, & pone super furnello ad hoc conuenienti per dimidiam horam, postea extrahe & tere bene, & repone ut antea, & ita toties facias, quod tuus Sol aut Luna sit subtilis sine tactu: postea pascce cum tantillo mercurij puri & mundi, incorporando & conterendo, & aliquoties molenando cum aqua & sale: & qualibet vice seponendo quod ascendit, & reincorporando de nouo mercurio, & sublimando per dimidiam horam, & ne nimis calido utaris, & qualibet vice tali igne, quem possis sufferre ponendo ma-

num ad fundum vasis per superius (par deseure). Et ita toties facias, quod totum corpus ascenderit & conuersum sit in spiritus. Et si apparet vt filum dacher (chalybis puto) in sublimatione, reincorpora denuo cum infimo, aliter totum corrumpetur. Et nihilominus pone & incorpora cum tuo corpore parum petrae sanguineae, quae facit corpora ascendere. Et quando totum tuum corpus ascenderit, & conuersum fuerit in spiritum, ponatur in o-uo Philosophali, & ad furnum supra nominatum per tres gradus, id est duos menses pro putrefactione, & duos menses pro congelatione, & duos menses pro dealbatione: quia in opere rubei non opus est dealbatione, praeterquam quod in ultimo termino facies vnum mensem ignem tertij gradus, & vltimum mensem ignem quarti gradus: & ita opus tuum erit completum, quotiescunque feceris vt dictum est, tam ad rubeum quam ad album: sed tamen ne misceas vnum opus cum alio, sed fac quodcunque per se: Et fac tuam projectionem & multiplicationem, vt superius dictum est & c.

Quomodo opus abbreviari possit ex sex mensibus, & quindecim diebus, in tres menses & quindecim dies, per copulationem & matrimonium.

Carissime & perfecte amice, nos tibi diximus & dicimus, quod potes opus abbreviare per fermentationem, vt hic superius nos tibi ostendimus. Et etiam potes tu plus abbreviare per copulam, & matrimonium. Quoniam si coniunxisti fermentum cum suo spiritu, nondum tamen est facta vnitas, neque stabilitas vnde illorum fructus procedit vsque ad hoc quod natura pro tempore limitauit opus & secretum illorum interiorum per regimen ignis: sed natura ex voluntate Dei ex suo secreto re-gimine aliquas res creauit viles, quae in eorum apparentia vel apparatu de-ueniunt multum nobiles. Et illorum opus est ita acceleratum in tribus diebus, vt esset in tribus mensibus alijs. Et istud est sulfur & arsenicum, id est zarnec vulgare, & sal armoniacum vendibile: Quum ita sit, quod hi duo sint vnus naturae satis similis: sed vnum est album, & aliud rubeum.

Capiatur ergo vrina cocta & despumata, postea per alembicum distilla-ta, & cum calce viua facias vnum capitellum, & cum cineribus clauellatis, aut tartaro calcinato, quod melius valet & alumine plumae calcinato: & per ebullitionem trahe totum ruborem & colorem dicti sulfuris intus mouen-do cum spatula lignea, aut suspendendo cum panno lineo. Et quum habue-ris totum ruborem, traxeris & depuraueris, congela per alembicum in bal-neo. Et postea habeas patellam latam, (vel sartagine) plumbatam, & in-tus pone bonam quantitatem aceti distillati super lento igne diutius, in quo aceto ponatur tuum sulfur congelatum, & omnes materiae dissoluen-tur, & tuum sulfur petet fundum, & proijciat pinguedinem nigram desu-per, quam colliges cum penna: & quando erit bene purgatum a sua ni-gredine natante, permitte residere, & cola totum liquorem: & tuum sul-fur erit in fundo, quod etiam purga si non satis est mundum, vt superius: postea fac siccari. Et erit magis vermiliū, aut rubeum quam Sol, cui nullum aurum est conferendum in suo valore, quoniam est incombustibi-le, & magni precij.

Sed auripigmentum praeparatur per ebullitionem & sublimationem, vt dictum est alibi in nostro libro. Capiatur ergo vnum pondus illius sul-furis rubei, puri, mundi, & clari, & duo pondera mercurij coronati, id est, cui

Sol sit coniunctus, & factus spiritus, vt superius nos diximus, per sublimationem: quia nos coniungimus in hunc finem, vt mercurius ad se capiat, & attrahat omnem tincturam & naturam corporis, & deueniat de natura corporis: Et ad hoc etiam vt dictum corpus sit attenuatum, & subtile factum vt spiritus: & aliud, vt misceantur vnum in alio per vnā aequalitatem, & naturam, sicut si aqua cum aqua poneretur: & amalgama simul in sartagine plumbea super igne mouendo, & totum fiet puluis niger, quem pone ad vas, vt superius dictum est, per tres menses: Et primo mense da ignem primi gradus, aut parum fortioris, & secundo mense ignem secundi gradus quindecim dies, aut plus, & residuum temporis da ignem tertij gradus. Et primos quindecim dies tertij regiminis, ignem tertij gradus, & alios cognem quarti gradus. Et ne te chaille (puto cures, vel ne mireris) de coloribus qui appareant, quoad sit materia fusa in suo vase rubea, vt grammæ, aut alba vt superius dictum est. Si facias projectionem vnus ponderis super ducentos & quinquaginta saturni amalgamati cum mercurio, erit medicina: Projice adhuc, & tertia projectione erit purus Sol. Et si est ad album, facias super loue, & Mercurio: Et multiplicari potest, vt superius dictum est: id est, vt consideres multiplicationem esse completam per ignem sui vltimi termini.

Opus pulchrum, quomodo opus potest abbreviari ex tribus mensibus in sex septimanas.

Care & perfecte amice, nos tibi dicimus, quod citius vna res conuertitur in aliud, quod aliās fuit, quā in illud quod nunquam fuit. Vnde apparet quod valde citius argentum viuū auri & argenti per se conuertatur in corpus fixum, in quo aliās fuit, quā viuū argentum, quod nunquam fuit corpus. Et vt veniatur ad hunc gradum festinum, & breuissimum, oportet nos habere argentum viuū illorum corporum, vt citius perueniatur ad nostram intentionem.

Et est intentio Philosophorum dicentium, qui argentum viuū corporum non extraxerit, & illud congelauerit in sulfur album aut rubeum, iuxta suum ordinem, iam nullam viam tenebit perueniendi ad veritatem artium. Ita ergo faciamus: Capiamus de corpore Solis aut Lunæ sublimatorum, & in spiritum redactorum, vt superius ostendimus, cum mercurio, & ponamus in vase vitreo tecto cum suo cooperculo vitreo situato in cineribus lentissimo igne vel calore, pro tanto spacio, vt videatis desuper venire rem in modum telæ (toye) coloris auri aut argenti, quam collige cum penna, & cum cochleari ferreo paruo bene subtili: & ita continua, & toties collige, vt totum tuum corpus ascenderit, & superius venerit à dicto mercurio, & non amplius telas vel panniculos faciat: & qualibet vice pone tuum mercurium dicti corporis seorsim in modum pulueris, & si fuerit vt argentum viuū, iam non est periculum. Tunc cape de hoc mercurio duo pondus, & vnum pondus istius sulfuris rubei clari superius dicti in alio capitulo, & amalgama simul, & tere vt superius diximus, postea super vitrea mensa, aut super porphido incorpora, & incera cum oleo sulfuris iam nuper, vt supra, facto, postea pone in alembico bene firmato in cineribus super furnello cum lento igne, ac suauiter primis decem diebus, secundo fortiori igne, & tertio bene forti. Postea aperias, & si aliquid ascendit, rursus incorpora

corpora & incera vt antea, & erit fixum: fac ita ter, & erit fufum in vafe totum album aut rubeum. Et nili fuerit fatis levis fufionis, incera cum dicto oleo, quoad fufficiat, & fac projectionem fuper Lunam ad rubeum, aut Saporem, vt fuperius dictum eft: aut fuper louem, aut Venerem pro albo: Et potes multiplicare per modum, vt de alijs docuimus, id eft, vt tamen multiplicationes fiant ex tali mercurio, ex quo medicina facta eft.

Oleum fulfuris ita fit.

EXtrahe totam rubedinem fulfuris per eundem modum, vt fuperius diximus, præterquam quod tuum capitellum fiat ex aceto diffillato, loco vrinæ. Et quum congelatum fuerit per balneum, mifce & incera cum ipfo tantundem falis armoniaci, quod totum pondera, & fua medietatem calcis viuæ, & totum pone ad diffillandum per alembicum fuper furnello in cineribus, & descendet oleum rubeum, vt carbunculus, feu rubinus, & clarum vt lacryma auri (doril): conserua feorfum bene figillatum. Et fi vis habere pro albo, diffilla cum alumine glaciei calcinato per plures vices, loco calcis & falis armoniaci. Et hoc tibi fufficiat de hoc ordine, in quo nos fuimus bene informati in dicta ciuitate Bononiæ per duos religiofos ordinis sancti Benedicti: Et Venetijs fuimus instructi de eo quod fequitur à tribus religiofis Carthusianis nobis reuelantibus, quod fuerit ex arte Ioannis de Rupefciffa.

Opus cum mercurio & oleo anthimonij.

Sciendum eft primò, quod eorum mercurius eft bene fublimatus cum fale & vitriolo, & poft ea per aquam fortem factam ex vitriolo, & fale petra: & fit dictus mercurius folutus cum medietate fui de fale armoniaci, & tribus vicibus diffolutus & congelatus per alembicum, & qualibet vice fublimatus. Et de hoc mercurio ita depurato fepara fpiritum quintæ effentiæ coloris cæleftis per acetum diffillatum, optimè claufum: poft ea congela cum dulci igne feparando nigredinem defuper natahntem, vel apparentem cum vna pluma, & in ficco hypocausto calcina per dies octo cum dulci igne, & poft ea per fua aquam aut per acetum diffillatum diffolue, & congela per alembicum in balneo, poft ea fuper cineribus diffilla fuum ruborem, quoad guttæ incipiant albificare laminam, poft ea diffolue, & diffilla toties, quoad tinctura tota fit feparata à mercurio, & facies nigras proijce extra, & ferva fimiliter fanguinem dicti mercurij. Poft ea cum acetato diffillato, diffolue colorem anthimonij bene puluerizati in phiala fuper cineribus calidis per octo vel decem dies, quoad fit bene coloratum, poft ea cola, & depura, & congela feparando acetum per balneum. Et quando omnis color extractus fuerit, & per balneum congelatus ad melis fpiſſitudinem per furnellum cum cineribus, fepara totum fanguinem rubeum, qui eft præcij inæſtimabilis, & per pondus æquale coniunge cum illo de dicto mercurio: & ita inuicem perfice, & fac putrefieri, poft ea fepara elementa, & rectifica, & fimul coniunge hoc modo, vnum pondus ignis, quator pondera olei, & octo pondera aquæ, & congela per circulationem omnia fimul: primò circula aquam, poft ea congela, poft ea labora cum oleo, poft ea cum igne, & in hoc nil eft erroris, poft ea fixa. Aliqui illa elementa circularunt, & congelarunt cum illorum quarta ponderis parte fulfuris fuperius defcripti incombustibilis. Et fulfur fuit curatum

& confectum per elementa, & elementa per sulfur, & fuit lapis Philosophorum precij inestimabilis, & congelauit argentum viuum sine numero. Et amplius dicebant illi, quod diuissim fieri potest de quolibet sanguine per se, & congelare elementa, vt dictum est, aut per aes vstum, per nutritionem dulcis caloris post eorum circulationem, aut de quolibet elemento per se, aut per portionem ordinatam tam bene, atque per sulfur, per solutionem, & congelationem ad quartam aquæ partem, & est medicina inestimabilis &c. Et etiam nobis reuelauit eorum religiosorum vnus per suam fidem, iuramentum, & per suum ordinem, vnum opus, vnde nobis fecit projectionem super mercurium, quod ita factum fuit.

Opus cum mercurio solo, & concordat multum cum Raymundo Lullio in fine sui

Vade mecum.

SIT mercurius optimè sublimatus cum sale communi & vitriolo, postea cum sale armoniaco per quatuor vices, singula vice terendo omnia simul, postea repone suum armoniacum seorsum quod ascenderit, & cape suum mercurium in fundo totum nigrum, & optimè incorpora vsque ad brachiorum lassitudinem cum tantundem calcis corticum ouorum: postea pone ad sublimandum fortissimo igne, & suus mercurius fuit bene fixus fusus in massam, postea dissolue in aceto distillato, & depura, & congela per alembicum, postea pone ad soluendum super lamina vitrea in loco frigido, vel in fimo, & separa inde quatuor elementa, nempe aquam per balneum, & ignem, & oleum per cineres: & quodlibet rectifica per suam quintam vel septimam distillationem: & terram, & ignem per calcinationem & lauationem cum sua aqua, & toties quousque sit clarè lucens: & reduc suam aquam, quoad totam ebiberit, & sit bene alba: tunc sublimetur, aut calcinetur, & lauetur per suam aquam, quoad tota sua terrestreitas sit separata, & terra clara, & lucens, quam incera & imbibe de suo aere, coquendo, assando, & sublimando de octo diebus in vltius, donec fundatur vt cera, & rubifica per suum ignem. Si vis postea, fac projectionem.

Alia regula, & modus alius operandi.

FVit quoque nobis reuelatum in ciuitate Mediolani per vnū Theologum doctorem & duos notabiles ciues opus tale, seu regula operandi, vt sequitur: Capiatur vitriolum, sal commune præparatum, & mercurius: & sint optimè sublimata quater aut quinquies, a rubricâ, & postea separa spiritum per acetum distillatum, vt dictum est, aut per calcem (seu potius aquam) Iouis, aut Saturni, & per acetum, postea fac aquam ex sale armoniaco ita: Prius optimè sublimetur cum sale communi, postea facias aquam ita: R. sal petreæ lib. semis, alumen plumæ tantundem, dissolue omnia in vrina per alembicum distillata lib. semis, postea fac totum distillare per alembicum, & quum aqua veniat clara & lucida pone aliam phialam, & recipe vsque ad consumptionem sui spiritus, & in hac aqua solue sal armoniacum, & fac per alembicum distillare, & bene tamen conseruare spiritus: & in illa aqua solue tuum mercurium & distilla per alembicum: & quum laminam dealbat, recipe separatim, & toties reitera, qualibet vice soluendo cum ea aqua vel simili, qualibet vice dissoluere, depurare & distillare quoad totum distillaueris bene, & fæces tui mercurij, & terram nigram proijce, & de ista aqua tantum fac, vt satis habeas. Postea habeas de corpore Solari aut Lunari ita calcinato vt diximus, aut dicemus parum post, & tantundem spiritus, id est mercurij hinc superius sublimati, & optimè incorpora, & subtiliter super lamina vitri per quatuor aut quinque dies, qualibet die octo horas, qualibet hora parum quiesce, postea tere, & imbibe

imbibe quolibet die semel tantum bene leuiter, ne puluis spiritalis euolet in aerem ex contritione. Et postea continuabis dictam contritionem per duodecim dies naturales, singulo die per spacium quinque horarum, imbibendo in principio cuiuslibet horæ bene parum de dicta aqua mercurij, & postea incera, continua per quinque dies dictam contritionem, quolibet die horas octo, & imbibere etiam ulterius plus in principio cuiusque horæ parum de dicta aqua mercurij &c. Reliqua scribere omisi ego Gulielmus Grataro lus ob tedium longæ iterationis.

LIBELLVS VTILISS. DE MERCVRIO SOLO.

Est lapis vnus, medicina vna, in quo magisterium consistit, cui non addimus rem extraneam, nec minuimus: nisi quod in præparatione remouemus superflua. Quum enim arg. viuum per nostrum artificium in medicina fuerit præparatum, & in substantiam fulgidissimam fuerit redactum, & super corpora imperfecta fuerit proiectum, ipsa sua puritate illustrabit, & sua fixatione perficiet. Mercurius namque debite præparatus in tantum subtiliatur, & acuitur per præparationem in igne, quod tandem stat, & non fugit ignem, & erit omni subtili subtilius, omni agenti actiuius omni tingenti tingentius, omni penetranti penetrantius: & talem capit naturam, quod quum supra corpus proiectum fuerit, propter affinitatem ad ipsum ex natura penetrat ipsum, & inducit sibi nobiliorem formam metalli secundum gradus præparationis diuersos. Studeas ergo, sicut docet Geber, in omnibus operibus tuis argentum viuum semper in commistione superare: quia videmus quod corpora quæ sunt plus de argento viuo continentia, sunt maioris perfectionis: & quæ minus, minoris sunt perfectionis: Quod patet ex eo, quia corpora quæ sunt maioris perfectionis, sunt argenti viui facillime susceptiua, vt aurum & argentum. Inuenimus autem quatuor corpora, scilicet Venerem, Martem, Iouem, & Saturnum, à perfectione diminuta, & in profundo naturæ suæ foeda existere: nec aliud superflui in eis experimur, quum nihil in eis perfectius inueniatur: ideoque arguimus aliquid diminutum in eis fuisse, quod compleri necessario accidit, per naturam eis conuenientem, & diminutum complementem. Est autem diminutio in eis scilicet paucitas argenti viui, & non recta inspissatio eiusdem in eisdem. Complementum in illis igitur erit argenti viui multiplicatio, inspissatio bona, & fixio permanens: Hæc autem per medicinam ex illo creatam perficiuntur. Quarto videndum est de mercurij mundificatione & sublimatione: Dicit Geber, quod mercurij due sunt alia per lauacrum ad coagulationem. Si enim volumus ex illo medicinam creare, tunc necesse est ipsum à foetulentia suæ terreitatis per sublimationem mundare ne liuidum colorem in projectione creet: & ipsius aqueitatem fugitivam delere, ne totam medicinam in projectione fugitivam faciat, & medium substantiam saluare per medicinam, de cuius proprietate est non aduri, & ab adustione defendere, & quæ non fugit, sed fixum facit. Mercurius autem crudus super quem projectio fieri debet, lauari debet in aceto calido ad ignem in scutella, & agitari digitis continuè, quousque in particulas minutissimas diuidatur, & totum acetum euaporet, & mercurius exiccetur. Tunc projiciatur medicina suæ coagulationis, & coagulabitur in Solisicum vel Lunificum